

ОСОБЕННОСТИ ПОВЕДЕНИЯ ЛОШАДИ И БЕЗОПАСНОСТЬ ПРОВЕДЕНИЯ ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНЫХ ИССЛЕДОВАНИЙ

Гончаренко Л. В., Шевченко Н.С., Институт животноводства НААН

В статье приведены элементы поведения лошадей и возможности устранения неудобств для экспериментатора при проведении научных исследований в местах их содержания. Установлено, что безопасность работы с животным зависит, прежде всего, от умения экспериментатора вовремя заметить, предотвратить или устранить проявления опасного поведения лошади, пользуясь знаниями особенностей его нрава и характера воспитания.

Поведенческие реакции лошади обусловлены особенностью анатомических характеристик и нейрогуморальных процессов, породных различий и направления использования, возрастной и половой разновидности, технологических различий при содержании и кормлении.

Ключевые слова: лошадь, этология, нрав, воспитание, инстинкт.

FEATURES HORSE BEHAVIOR AND SAFETY OF EXPERIMENTAL RESEARCH

Goncharenko L.V., Shevchenko M.S., Institute of Animal NAAS

The paper presents the elements of behavior of horses and the possibility of eliminating the inconvenience for the experimenter on research in places of maintenance. Found that safety work with animal depends primarily on the ability of the experimenter to notice, prevent or eliminate dangerous behavior horse, using knowledge of the peculiarities of his temper and character education.

Behavioral reactions of the horse is due to the peculiarity of the anatomical characteristics and neurohumoral processes, species differences and trends, age and sexual varieties, technological differences at the maintenance and feeding.

Keywords: horse, ethologic, temper, education, instinct.

УДК 338.512:636.1 (477)

МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ВИРОЩУВАННЯ КОНЕЙ РІЗНИХ НАПРЯМІВ ВИКОРИСТАННЯ

Кукла О. Л., к. е. н.,
Інститут тваринництва НААН

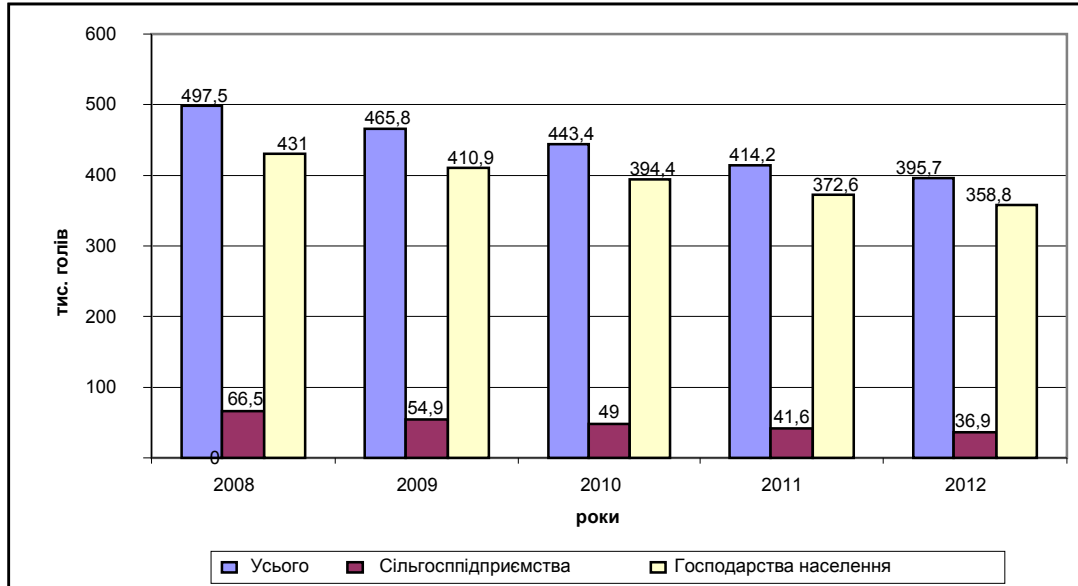
У статті розкрито особливості формування собівартості при вирощуванні коней робочого, племінного призначення. Визначено загальні річні витрати на одну голову, їх структуру. Обґрунтовано методичні основи формування собівартості та структури витрат стосовно вимог до технологічних та організаційно-економічних норм вирощування, утримання, тренінгу коней різного виробничого складу в робочому і племінному конярстві.

Ключові слова: собівартість, структура собівартості, племінне конярство, робочі коні.

Безсистемне реформування агропромислового комплексу України стало однією з основних причин різкого скорочення поголів'я всіх видів худоби. Знизилися показники відтворення поголів'я, продуктивність тварин. Усі ці негативні процеси не обійшли й галузь конярства. Реалізація коней усіх напрямів продуктивності різко знизилася, збитковість виробництва стала звичайним явищем.

Поголів'я коней в Україні протягом останніх 5-и років скоротилось майже на 102 тис. голів (рис. 1). Якщо на початок 2008 року коней було 497,5 тис. голів, то у 2012 році їх налічувалось всього 395,7 тис. голів. Зниження поголів'я коней за цей період відбувалося як в сільгосппідприємствах (на 29,6 тисячі голів), так і в господарствах населення (на 72,2 тисячі голів).

Джерело: розраховано за даними [1].

Рис. 1. Поголів'я коней в Україні.

Кінні заводи, в яких зосереджено найбільш цінний генофонд племінних коней, несуть великі збитки від ведення галузі конярства. Поголів'я коней щорічно зменшується. На 01.01.2012 поголів'я племінних коней становило 4448 голів, що на 3050 голів менше від 2008 року (рис. 2).

Головними причинами такої негативної тенденції є різке зниження попиту на племінну продукцію конярства, висока собівартість вирощування молодняку коней.

Специфічні особливості галузі конярства України впродовж багатьох років обумовлювали складність об'єктивного співставлення витратної та прибуткової складової функціонування цієї галузі. Фактично була відсутня чітка методика визначення собівартості вирощування коней що обумовлювалось як високою варіабельністю напрямів їх підготовки так і відповідно складністю чіткої систематизації джерел отримання прибутку від їх використання. За умов загострення конкуренції на ринку коней, мінімізація витрат на їх вирощування і підготовку, за умови досягнення високих якісних показників, є одним із головних напрямів підвищення конкурентоздатності та ліквідності коней вітчизняної селекції. Саме цим і обумовлено необхідність визначення методології формування витрат на вирощування коней різного напрямку використання.

Мета досліджень полягала в обґрунтуванні методичних засад щодо формування механізму собівартості при вирощуванні коней робочого, племінного призначення. Науково-дослідна робота була спрямована на обґрунтування та розробку методики калькуляції собівартості продукції у робочому конярстві в залежності від їх навантаження (виконуваної роботи), при вирощуванні племінних порід коней за різними статевими групами.

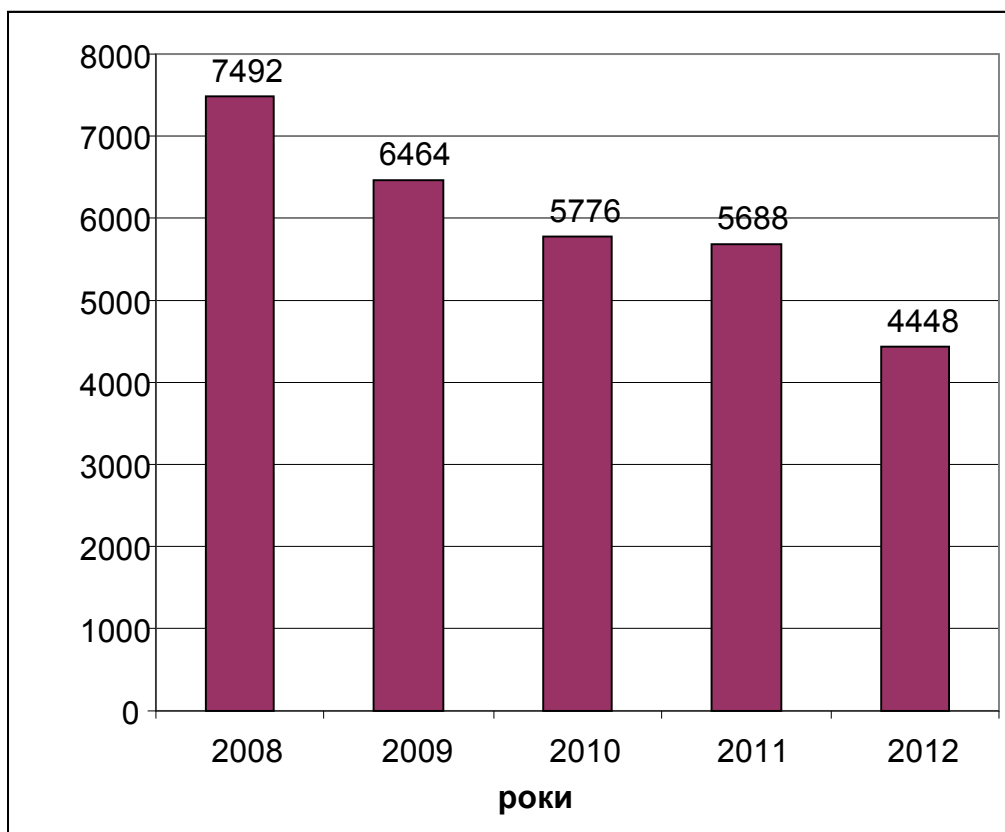

Визначення собівартості вирощування коней різних напрямів використання передбачає по елементну систематизацію всіх виробничих витрат на їх утримання.

Матеріали та методи досліджень. Проведення досліджень і розробок виконували статистико-економічним методом, шляхом узагальнення нормативних, довідкових і літературних джерел та державних статистичних даних звітності, власних результатів досліджень лабораторії економіки Інституту тваринництва НААН України, прийомами порівняльного і статистичного аналізу, з використанням економіко-математичного методу з вирішенням задач на ПК [7-8].

Для досягнення поставленої мети нами встановлено в натуральному і грошовому виразі виробничі витрати по діючих на даний час цінах, затрати праці. Розроблено і складено економіко-математичну модель для рішення задачі на ПК. Проведено вирішення задачі по визначенню собівартості та структури витрат на утримання, вирощування, тренінг та випробування молодняку коней за різними віковими періодами.

Залежно від різних вікових періодів, визначено сукупні грошові виробничі витрати на 1 голову, їх розподіл на основну, супутню та побічну продукцію, собівартість вирощування однієї голови коней за такими елементами витрат: оплата праці, корми, амортизація, поточний ремонт, інші матеріальні витрати. Визначено собівартість утримання 1 кормодня.

Джерело: розраховано за даними [2-6].

Рис. 2. Поголів'я племінних коней в Україні.

Результати досліджень. У робочому конярстві визначено собівартість утримання однієї голови плідника без роботи, яка становить 11,90 грн. на день, при використанні на легких роботах – 14,68; на середніх роботах – 16,78; на важких роботах – 18,81 грн. Витрати на утримання однієї голови конематки, за умов, що вона привела лоша, без роботи складатиме 9,43 грн. на день, при використанні на легких роботах – 12,21; на середніх роботах – 14,32; на важких роботах – 16,34 грн.

Структура собівартості утримання коней без роботи є такою: корми – 37,5 %, амортизація – 28,2 %, оплата праці – 16,2 %, поточний ремонт – 11,3 %, інші матеріальні витрати – 6,8 %. При виконанні легкої роботи на корми припадає 39,5%, на оплату праці 23 %, амортизацію 22,9 %, поточний ремонт 9,1 %, інші матеріальні витрати 5,5 %. Якщо робочий кінь виконує середню роботу, то структура собівартості має такий вид: корми – 44,2 %, оплата праці – 23,0 %, амортизація – 20,0 %, поточний ремонт – 8,0 %, інші матеріальні витрати – 4,8 %. Під час виконання важкої роботи на корми затрати становлять 47,6 %, на оплату праці 23,1 %, амортизацію 17,8 %, поточний ремонт 7,1 %, інші матеріальні витрати 4,3 % (табл. 1).

Таблиця 1

Зміни вартості утримання у робочому конярстві залежно від навантаження

Показники	Без роботи		Легка		Середня		Важка	
	на 1 гол. на рік, грн.	структура, %	на 1 гол. на рік, грн.	структура, %	на 1 гол. на рік, грн.	структура, %	на 1 гол. на рік, грн.	структура, %
Оплата праці	720	16,2	1260	23,0	1440	23,0	1620	23,1
Корми	1664	37,5	2160	39,5	2764	44,2	3340	47,6
Амортизація	1250	28,2	1250	22,9	1250	20,0	1250	17,8
Поточний ремонт	500	11,3	500	9,1	500	8,0	500	7,2
Інші матеріальні витрати	300	6,8	300	5,5	300	4,8	300	4,3
Собівартість 1 гол.	4434	100	5470	100	6254	100	7010	100
Плідники								
У т. ч. на утримання	4345	98	5361	98	6129	98	6870	98
на гній	89	2	109	2	125	2	140	2
Собівартість 1 кормодня	11,90	-	14,68	-	16,78	-	18,81	-
Конематки								
У т. ч. на тримання	3445	77,7	4461	81,5	5229	83,6	5970	85,2
на лоша	900	20,3	900	16,5	900	14,4	900	12,8
на гній	89	2	109	2	125	2	140	2
Собівартість 1 кормодня	9,43	-	12,21	-	14,32	-	16,34	-

У верховому племінному конярстві розробки проводили на прикладі кінного заводу на 100 конематок. У структурі табуна визначили три основні виробничі групи коней: перша – плідники і конематки, друга – молодняк від 0,5 до 1,5-річного віку і третя – молодняк 1,5-3-річного віку. Витрати розподіляли окремо на виробничий склад (плідники і конематки), та на молодняк від 0,5 до 1,5 років (жеребчики і матки), на молодняк 1,5-3,0 роки.

Вартість утримання 1 середньорічної голови плідника становить 10518 грн., а однієї конематки 8590 грн. (табл. 2).

Таблиця 2

**Собівартість утримання виробничого складу коней
верхового призначення**

Показники	Жеребці-плідники	Структура, %	Конематки	Структура, %
Затрати всього грн.	10733	100	8765	100
у т. ч. оплата праці	3072	28,6	2304	26,3
нарахування на оплату праці	1121	10,4	841	9,6
корми	4792	44,6	4041	46,1
засоби захисту тварин	50	0,5	50	0,6
пальне та мастила	144	1,3	144	1,6
електроенергія	19	0,2	15	0,2
амортизація	500	4,7	500	5,7
поточний ремонт	200	1,9	200	2,3
роботи та послуги	81	0,8	81	0,9
інші матеріальні	139	1,3	129	1,4
загальновиробничі	614	5,7	461	5,3
Собівартість 1 голови, грн. :	10733	100	8765	100
у т. ч. на утримання 1 голови	10518	98	8590	98
на гній	215	2	175	2
Собівартість 1 кормо-дня, грн.	28,80	x	23,52	x
Вартість лошати (діловий вихід 75 %), грн.	12155			

Розрахунки показали, що собівартість вирощування однієї голови жеребчиків віком 0,5-1,5 року становить 6008 грн. на рік, або 16,45 грн. на день, тоді як собівартість вирощування маток цього ж віку майже на 5,4 % менше і складає 5684 грн. на рік, або 15,56 грн. на день (табл. 3).

У рисистому племінному конярстві розробки проводили на прикладі кінного заводу на 100 конематок. Витрати розподіляли окремо на виробничий склад (плідники та конематки), на молодняк від 0,5 до 1,5 року (жеребчики і матки), на молодняк 1,5-3,0 роки. Визначено вартість утримання 1 середньорічної голови плідника, яка становить 10482 грн., а однієї конематки – 8602 грн. (табл. 4).

Вартість вирощування молодняку 0,5-1,5 року: жеребчиків – 5716 грн., маток – 5414 грн. Структура собівартості вирощування рисистих жеребчиків віком 0,5-1,5 року є такою: корми – 41,4 %, оплата праці з нарахуваннями – 37,9 %, амортизація – 6,9 %, загальновиробничі – 5,6 %, поточний ремонт – 2,7 %, частка інших матеріальних витрат у структурі не перевищує 2,1 %.

Таблиця 3

**Собівартість вирощування племінного молодняка верхових порід коней
(на одну голову на рік)**

Показники	Молодняк					
	жереб- чики, 0,5-1,5 року	струк- тура, %	матки 0,5- 1,5 року	струк- тура, %	1,5-3 роки	струк- тура, %
Затрати всього грн.	6132	100	5800	100	13828	100
у т. ч. оплата праці	1800	29,4	1800	31,0	5760	41,7
нарахування на оплату праці	657	10,7	657	11,3	2102	15,2
корми	2410	39,3	2102	36,2	3793	27,4
засоби захисту тварин	40	0,7	40	0,7	40	0,3
пальне та мастила	144	2,3	120	2,1	144	1,0
амортизація	400	6,5	400	6,9	400	2,9
поточний ремонт	160	2,6	160	2,8	160	1,2
роботи та послуги	86	1,4	86	1,5	86	0,6
інші матеріальні	75	1,2	75	1,3	191	1,4
загальновиробничі	360	5,9	360	6,2	1152	8,3
Собівартість вирощування 1 го- лови, грн. :	6132	100	5800	100	13828	100
у т. ч. на утримання 1 голови	6008	98	5684	98	13552	98
на гній	124	2	116	2	276	2
Собівартість 1 кормо-дня, грн.	16,45	х	15,56	х	37,10	х

Таблиця 4

**Собівартість утримання виробничого складу
коней рисистого призначення (на одну голову на рік)**

Показники	Жереб- ці- плідни- ки	Струк- тура, %	Конематки	Струк- тура, %
Затрати всього грн.	10696	100	8778	100
у т. ч. оплата праці	3072	28,7	2304	26,2
нарахування на оплату праці	1121	10,5	841	9,6
корми	4805	44,9	4054	46,2
засоби захисту тварин	50	0,5	50	0,6
пальне та мастила	144	1,3	144	1,6
електроенергія	19	0,2	15	0,2
амортизація	500	4,7	500	5,7
поточний ремонт	200	1,9	200	2,3
роботи та послуги	81	0,8	81	0,9
інші матеріальні	89	0,8	129	1,5
загальновиробничі	614	5,7	461	5,2
Собівартість вирощування 1 голови, грн.:	10696	100	8778	100
у т. ч. на утримання 1 голови	10482	98	8602	98
на гній	214	2	176	2
Собівартість 1 кормо-дня, грн.	28,70	х	23,55	х
Вартість лошати (діловий вихід 85 %), грн.	10738			

Структура собівартості вирощування рисистих маток віком 0,5-1,5 року має такий вид: оплата праці з нарахуваннями – 40,0%, корми – 38,2 %, амортизація – 7,2 %, загальновиробничі – 5,9 %, поточний ремонт – 2,9 %, частка інших матеріальних витрат в структурі не перевищує 2,2 % (табл. 5).

Таблиця 5

**Собівартість вирощування племінного молодняку
рисистих порід коней (на одну голову на рік)**

Показники	Молодняк					
	жереб- чики, 0,5-1,5 року	струк- тура, %	матки 0,5-1,5 року	струк- тура, %	1,5-3 року	струк- тура, %
Затрати всього грн.	5833	100	5524	100	12937	100
у т. ч. оплата праці	1620	27,8	1620	29,3	5184	40,1
нарахування на оплату праці	591	10,1	591	10,7	1892	14,6
корми	2417	41,4	2108	38,2	3804	29,4
засоби захисту тварин	40	0,7	40	0,7	40	0,3
пальне та мастила	120	2,1	120	2,2	144	1,1
амортизація	400	6,9	400	7,2	400	3,1
поточний ремонт	160	2,7	160	2,9	160	1,2
роботи та послуги	86	1,4	86	1,5	86	0,7
інші матеріальні	75	1,3	75	1,4	191	1,5
загальновиробничі	324	5,6	324	5,9	1036	8,0
Собівартість вирощування 1 голови, грн. :	5833	100	5524	100	12937	100
у т. ч. на утримання 1 голови	5716	98	5414	98	12678	98
на гній	117	2	110	2	259	2
Собівартість 1 кормо-дня, грн.	15,65	x	14,82	x	34,71	x

У структурі собівартості на вирощування, утримання, тренінг та випробування однієї голови рисистого молодняку 1,5-3 роки на оплату праці з нарахуваннями припадає – 54,7 %, на корми – 29,4 %, на загальновиробничі – 8,0 %, на амортизацію – 3,1 %, на поточний ремонт – 1,2 %, частка інших матеріальних витрат в структурі не перевищує 1,5 %. Витрати на утримання молодняку 1,5-3,0 роки складають 12678 грн., а вартість одного кормо-дня має становити 34,71 грн.

Дослідження у ваговозному конярстві вказують, що вартість утримання 1 середньорічної голови плідника становить 14366 грн. за рік, вартість 1 кормо-дня на рівні 39,33 грн., за рахунок різних технологічних процесів собівартість утримання 1 конематки є на 11 % меншою, вартість 1 кормодня – 35,17 грн. (табл. 6).

**Собівартість утримання виробничого складу
коней ваговозного напрямку призначення (на одну голову на рік)**

Показники	Жеребці-плідники	Структура, %	Конематки	Структура, %
Затрати всього грн.	14659	100	13107	100
у т. ч. оплата праці	3072	21	841	6,4
нарахування на оплату праці	1121	7,6	8389	64
корми	8717	59,4	50	0,5
засоби захисту тварин	50	0,3	144	1,1
пальне та мастила	144	1	15	0,1
електроенергія	19	0,1	500	3,8
амортизація	500	3,4	200	1,5
поточний ремонт	200	1,4	81	0,6
роботи та послуги	81	0,6	2304	17,6
інші матеріальні	140	1	122	0,9
загальнопромислові	614	4,2	461	3,5
Собівартість 1 голови, грн. :	14659	100	13107	100
у т. ч. на утримання 1 голови	14366	98	12845	98
на гній	293	2	262	2
Собівартість 1 кормо-дня, грн.	39,33	x	35,17	x
Вартість лошати (діловий вихід 90%), грн.	15070			

Собівартість вирощування однієї голови жеребчиків віком 0,5-1,5 року складає 5797 грн. на рік, або 15,87 грн. на день, тоді як собівартість вирощування маток цього ж віку майже на 4,1 % менша і становить 5558 грн. на рік, або 15,22 грн. на день. Річні витрати на молодняк, який знаходиться в індивідуальному заводському тренінгу такі: для жеребчиків – 6188 грн. на рік, або 16,94 грн. на день; для маток – 5876 грн. на рік, або 16,09 грн. на день (табл. 7).

Залежно від напрямку використання робочих, племінних рисистих і верхових та ваговозних порід коней обґрунтовано вихідні вимоги щодо технологічних і організаційно-економічних норм вирощування, утримання, тренінгу методичні основи формування собівартості для різного виробничого складу коней. Втілення отриманих результатів буде служити основою для раціонального вирішення всього комплексу заходів, пов'язаних з обліком усіх статей витрат у конярстві за різними віковими періодами, обґрунтуванню механізму собівартості та ціноутворення в робочому конярстві, племінних коней різних напрямів використання.

Проведена, відповідно до особливостей технології, по-елементна систематизація всіх виробничих витрат на утримання, вирощування різних статевих і вікових груп дасть змогу вести чіткий індивідуальний (по кожній віковій групі коней) облік витрат при вирощуванні племінних коней, у робочому конярстві. Це дасть можливість перейти їм із розряду збиткових на прибуткові, що забезпечить збереження цінного генофонду коней України.

Таблиця 7

**Собівартість вирощування племінного молодняку
вагозовних порід коней (на одну голову на рік)**

Показники	Молодняк різних статевих-вікових груп							
	жереб- чики, 0,5-1,5 року	струк- тура, %	матки 0,5-1,5 року	струк- тура, %	жереб- чики, 1,5-2 року	струк- тура, %	матки 1,5-2 року	струк- тура, %
Затрати всього грн.	5915	100	5671	100	6314	100	5996	100
у т. ч. оплата праці	1620	27,4	1620	28,6	1620	25,7	1620	27,0
нарахування на оплату праці	591	10,0	591	10,4	591	9,5	591	9,8
корми	2463	41,6	2219	39,1	2862	45,3	2544	42,4
засоби захисту тварин	40	0,7	40	0,7	40	0,6	40	0,7
пальне та мастила	120	2,0	120	2,1	120	1,9	120	2,0
амортизація	400	6,8	400	7,1	400	6,3	400	6,7
поточний ремонт	160	2,7	160	2,7	160	2,5	160	2,6
роботи та послуги	86	1,5	86	1,6	86	1,3	86	1,5
інші матеріальні	111	1,8	111	2,0	111	1,8	111	1,9
загальновиробничі	324	5,5	324	5,7	324	5,1	324	5,4
Собівартість вирощування 1 голови, грн. :	5915	100	5671	100	6314	100	5996	100
у т. ч. на утримання 1 голови	5797	98	5558	98	6188	98	5876	98
на гній	118	2	113	2	126	2	120	2
Собівартість 1 кормодня, грн.	15,87	x	15,22	x	16,94	x	16,09	x

Висновки:

1. Обґрунтовано методичні основи формування собівартості та структури витрат стосовно вимог до технологічних та організаційно-економічних норм вирощування, утримання, тренінгу коней різного виробничого складу в робочому і племінному конярстві.

2. У робочому конярстві собівартість утримання однієї голови плідника без роботи становить 11,90 грн. на день, у разі використання на легких роботах – 14,68, на середніх роботах – 16,78 та на важких роботах – 18,81 грн. Собівартість утримання однієї голови конематки і за умов, якщо вона привела лоша, без роботи складатиме 9,43 грн. на день, при використанні на легких роботах – 12,21, на середніх роботах – 14,32, на важких роботах – 16,34 грн.

3. У верховому племінному конярстві вартість утримання 1 середньорічної голови плідника становить 10518 грн., а однієї конематки 8590 грн. Собівартість вирощування однієї голови жеребчиків віком 0,5-1,5 року складає 6008 грн. на рік, або 16,45 грн. на день, тоді як собівартість вирощування маток цього ж віку майже на 5,4 % менше і складає 5684 грн. у рік, або 15,56 грн. у день.

4. У рисистому племінному конярстві вартість утримання 1 середньорічної голови плідника становить 10482 грн., а однієї конематки 8602 грн. Собівартість вирощування однієї голови жеребчиків віком 0,5-1,5 року складає 5716 грн. у рік, тоді як собівартість вирощування маток цього ж віку майже на 4,1% менше і становить 5414 грн. Собівартість утримання молодняку 1,5-3,0 роки складає 12678 грн, або вартість одного

кормо-дня повинна складати 34,71 грн.

5. У ваговозному конярстві вартість утримання 1 середньорічної голови плідника становить 14366 грн. у рік, відповідно вартість 1 кормодня становить 39,33 грн., за рахунок різних технологічних процесів собівартість утримання 1 конематки становить на 11 % менше, відповідно вартість 1 кормодня становить 35,17 грн. Собівартість вирощування однієї голови жеребчиків віком 0,5-1,5 року складає 5797 грн. на рік, або 15,87 грн. на день, тоді як собівартість вирощування маток цього ж віку майже на 4,1 % менше і складає 5558 грн. на рік, або 15,22 грн. на день. Установлено річні витрати на молодняк, який знаходиться в індивідуальному заводському тренінгу: для жеребчиків – 6188 грн. на рік, або 16,94 грн. на день; для маток – 5876 грн. на рік, або 16,09 грн. на день.

Бібліографічний список

1. Электронный ресурс. – Режим доступа: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Міністерство аграрної політики України. Державний науково-виробничий концерн «Селекція». Державний племінний реєстр. 2007 рік. – К., 2007.
3. Міністерство аграрної політики України. Державний науково-виробничий концерн «Селекція». Державний племінний реєстр. 2008 рік. – К., 2008.
4. Міністерство аграрної політики України. Державний науково-виробничий концерн «Селекція». Державний племінний реєстр. 2009 рік. – К., 2009.
5. Міністерство аграрної політики України. Державний науково-виробничий концерн «Селекція». Державний племінний реєстр. 2010 рік. – К., 2010.
6. Міністерство аграрної політики України. Державний науково-виробничий концерн «Селекція». Державний племінний реєстр. 2011 рік. – К., 2011.
7. Математическое моделирование экономических процессов в сельском хозяйстве / [Гатаулин А.М., Гаврилов Г.В., Сорокина Т.М. и др.]; под ред. А. М. Гатаулина. – М. : ВО "Агропромиздат", 1990. – 432 с.
8. Кукла О. Л. Нормативна собівартість утримання коней /О. Л. Кукла / Інститут тваринництва УААН. – Х., 2008. – Вип. 98. – С 157-160.

МЕТОДИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ФОРМИРОВАНИЯ СЕБЕСТОИМОСТИ ВЫРАЩИВАНИЯ ЛОШАДЕЙ РАЗНЫХ НАПРАВЛЕНИЙ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ

Кукла О. Л., Институт животноводства НААН

В статье раскрыты особенности формирования себестоимости при выращивании лошадей рабочего, племенного назначения. Определены общегодовые затраты на одну голову, их структура. Обоснованы методические основы формирования себестоимости и структуры расходов в отношении требований к технологическим и организационно-экономическим нормам выращивания, содержания, тренинга лошадей разного производственного склада в рабочем и племенном коневодстве.

Ключевые слова: себестоимость, структура себестоимости, племенное коневодство, рабочие лошади.

METHODICAL BASES OF FORMATION COST OF BREEDING HORSES DIFFERENT DIRECTIONS FOR USE

Kukla O. L., Institute of animal sciences AS NAAS

In the article the features of formation of the cost in growing horses working, breeding purposes. The general annual cost per head and its structure. Methodical bases of formation of the cost price and cost structure on requirements to technological, organizational, and economic norms of cultivation, maintenance, training horses of different production warehouse in working and pedigree horse breeding.

Key words: cost, cost structure, horse breeding, working horses.